

Det Kongelige Kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Oslo, 29. mai 2012

Brev til Kunnskapsdepartementet angående utvekslingselevprogram

Bakgrunn

De syv hovedorganisasjonene som arbeider med utveksling på videregående skole i Norge er:

EF Education First, Student Travel Schools (STS), Exploirius Education (Exploirius), Aspect, Speak Education, American Field Service (AFS) og Youth For Understanding (YFU).

Det er estimert at mer enn 95 % av norske elever som reiser på utveksling på videregående er organisert via disse syv organisasjonene.

Det er veldig få forskjeller i programmene til de nevnte organisasjoner. Alle organisasjonene tilbyr det samme grunnleggende opplegget med plassering hos lokal vertsfamilie, avgiftsfri skoleplass og tur og retur reise med fly til det landet hvor man skal tilbringe sitt utvekslingsår og tilbake til Norge etter avsluttet opphold. Alle organisasjonene som bedriver utveksling i USA har en 501(C)(3) (non-profit) status i USA.

Sammendrag

For å sikre best mulig service og for å kvalitetssikre programmene for norske utvekslingselever, er alle seks organisasjonene enige om følgende:

1. Alle retningslinjer om hvordan utvekslingsprogram administreres i Norge må følge alle regler i de landene hvor elevene oppholder seg under sitt utvekslingsår.
2. Det skal utarbeides et felles dokument som beskriver hvordan programmet fungerer og hvilke minimumskrav norske elever kan forvente av programmet, og hvilken service de kan forvente både fra den norske organisasjonen og organisasjonen i vertslandet.
3. Det kan med fordel utarbeides en felles evaluering som kan måle programmets gjennomføring og oppfølging, og at programmet er i tråd med hva som kan forventes av et utvekslings-program for norske elever.

I tillegg til den felles forståelsen blant de syv organisasjonene beskrevet ovenfor, så er de undertegnede organisasjonene enige om følgende forslag for å sikre videre programinnhold og service for norske elever på utveksling.

1. Alle elever skal gjennomgå et personlig intervju og samtale med organisasjonen skal reise med.
2. Alle elever og foreldre skal gjennomgå et orienteringsmøte før avreise, med gjennomgang av programmets ulike elementer og struktur, samt organisasjonen i vertslandet. Herunder også kulturell informasjon og forberedelsesmateriale.
3. Alle elever må få kunne velge selv hvilket land de vil reise på utveksling til.
4. Alle organisasjoner må kunne plassere en elev i et utvekslingsprogram, hvis eleven har blitt akseptert på programmet.

5. Alle organisasjoner skal tilby oppfølging og rådgivning via et fysisk kontor i Norge, både til elev og foreldre.
6. Alle organisasjoner skal være etablert med egen juridisk enhet i Norge

Juridisk struktur på organisasjonene i Norge og i andre land

Temaet juridisk struktur har blitt adressert av de mindre organisasjonene fordi de mener at det er en viktig faktor på kvaliteten av et utvekslingsår fra Norge. I USA må samtlige utvekslingsorganisasjoner som utsteder J-1 visum ha ovennevnte 501(C)(3) status. Den samme non-profit statusen trenger man også i Australia og New Zealand.

Det er ingen dokumentasjon som viser at en non-profit organisasjon kan vise til større kvalitet i sine utvekslingsprosesser, eller et mer vellykket utvekslingsår sett fra elevens perspektiv. Det er heller ingen resultater som viser at en person som intervjuer eller plasserer elever på frivillig basis er mer effektiv eller kompetent enn en person som får kompensasjon (lønn) for sitt arbeid. Vi tror derimot basert på egen erfaring at en person som får kompensasjon mer sannsynlig følger regler og instruksjoner fra sine organisasjonene.

De nye reglene som har kommet fra Department of State i USA de siste årene, har hatt som intensjon å styrke sikkerheten rundt elevene som er på utveksling. Dette har medført et strengere krav til dokumentasjon og mer arbeid for dem som jobber med å screene vertsfamilier. Vi har erfart at det ikke har vært like lett for organisasjoner som kun bruker frivillige til å opprettholde den standarden som Department of State har satt som kriterier for å kunne drive utveksling til USA.

I alle andre land er det både *for-profit* og *non-profit* organisasjoner som jobber med informasjon/rekruttering/intervjuer/utvelgelse/opplæring av utvekslingselever i deres hjemland. Begge former for struktur hører hjemme i utvekslingsverdenen. Det tilfører variasjon og valgmuligheter for elevene og deres familier og konkurransen kan virke som en motivasjonsfaktor for organisasjonene til å til enhver tid alltid tilby den best mulige kvaliteten. På denne måten vil den organisasjonen som gjør den beste jobben i denne prosessen, og som har verdier den enkelte familie verdsetter, vinne elevenes og foreldrenes tillit, uavhengig av hva slags juridisk struktur organisasjonen har.

Navn relasjon mellom den norske organisasjonen som sender en elev og den utenlandske organisasjonen som tar imot en elev

Noen av de mindre organisasjonene har også reist spørsmål om hvorvidt de norske organisasjonene som sender elever kun skal kunne sende elever til organisasjoner med samme navn. Denne reguleringen eksisterer ikke i noen andre land og har ingen sammenheng med å sikre bra informasjon/intervjuer/plassering/opplæring av elever før avreise eller en trygg og egnet plassering ved ankomst. Vi ser altså ingen konstruktiv grunn for dette forslaget, vi frykter heller at det er ytterligere et forsøk på å få konkurransefortrinn, i stedet for fokusere på å produsere kvalitetsprogram. For å styrke dette argument ønsker vi å bruke skoleåret 2011/2012 som eksempel. I dette året dro omtrent 27 700 internasjonale elever til USA på utveksling. Det er trygt å si at mer enn 70 %, eller mer sannsynlig 85 %, av alle elever reiste med to separate organisasjoner med forskjellige navn.

Til slutt er det verdt å notere at samtlige organisasjoner navngitt ovenfor er enheter dannet under norsk lov. Noen av enhetene er formet som *not-for-profit* og andre *for-profit*. Alle organisasjonene som står bak dette dokumentet, uavhengig av juridisk struktur og om de deler navn eller ikke, jobber med utenlandske samarbeidspartnere som er anerkjent og autorisert til å plassere elever i vertsfamilier og på skoler i deres hjemland.

Samsvar mellom antall elever hos en organisasjon som reiser fra Norge på utveksling og det antall som kommer til Norge på utveksling

Noen av de mindre organisasjoner har også foreslått at det fortsatt skal være et krav om at man tar i mot elever fra utlandet (*inbound*) for å kunne sende elever ut av Norge (*outbound*), samt en restriksjon av antall norske elever som blir sendt ut av Norge (*outbound*) i sammenheng med/reguleres etter antallet mottatte elever fra utlandet (*inbound*).

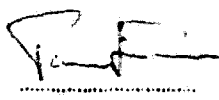
Vi mener at forslaget om å begrense antall *outbound*-elever i forhold til antall *inbound*-elever i Norge skulle få nøyaktlig motsatt effekt. Forslaget er heller ikke relevant i forhold til å sikre kvalitetsprogram og service til norske foreldre eller for å beskytte norske skattebetalere. I stedet så øker forslaget skattebelastningen på nordmenn og forhindrer norsk ungdom fra å reise utenlands, noe som vi skulle se som en svært negativ utvikling i utvekslingssammenheng. Vi mener også at dette ikke står i tråd med prinsippet om kvalitetssikring av et utvekslingsår eller grunnlaget for å drive utveksling sett fra Kunnskapsdepartementets side slik vi har diskutert i tidligere møter.

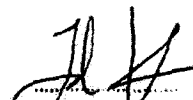
Konklusjon:

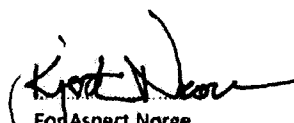
Hvordan sikrer vi service og programinnhold for norske utvekslingselever

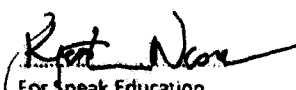
Vi mener at de ovennevnte 6 – seks – punkter vil være et godt rammeverk for utarbeidelse av et felles regelverk for utvekslingsprogrammer i Norge. I tillegg bør det ligge til grunn en felles grunnleggende evalueringsform som stiller like krav til alle organisasjoner, og som ikke setter et kriterie fremfor et annet.

For EF Education First

For Explorius

For STS

For Aspect Norge

For Speak Education